

Duurzame visserij in de Waddenzee

De Waddenzee staat vooral bekend vanwege de unieke natuurwaarden. Daarnaast is het een gebied waar zowel de sport- als beroepsvisserij een belangrijke economische activiteit vormen. Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma van het Beheer- en ontwikkelingsplan Waddengebied heeft IMARES in opdracht van het Regionaal College Waddengebied de 'Brede visie op duurzame visserij in de Waddenzee' opgesteld. Deze visie geeft duidelijk aan dat ook de visserij in het Waddengebied 'om' moet. Zo dient de visserij haar technieken aan te passen, wordt het belang van het Marine Steward Council certificaat onderstreept, worden vissers opgeroepen hun handelen te integreren met andere economische en ecologische activiteiten en wordt tenslotte het instellen van een Adviescollege Waddenvisserij aanbevolen.

Opvallend is de positie van de sportvisserij; deze sector wordt nu ook in de Waddenzee als belangrijke stakeholder beschouwd.

Verduurzaming vis in supermarkten stagneert

Hoewel supermarkten claimen een duurzaam visbeleid te hebben, ligt volgens Greenpeace nog steeds zestig procent van de vis op de door deze organisatie opgestelde rode lijst regelmatig in de winkel. Zelfs de ernstig bedreigde paling wordt nog steeds verkocht. Voor de consument is het vrijwel onmogelijk om een goede keuze te maken. Na aanvankelijke verbetering, stagneert het tempo waarin vis in de supermarkt verduurzaamt. Dat concludeert Greenpeace bij het verschijnen van de jaarlijkse supermarktranglijst. Greenpeace eist dat supermarkten stoppen met de verkoop van foute vis en dat ze alleen nog maar duurzame vis gaan verkopen.

Vis verandert door overbevissing

Overbevissing blijkt niet alleen een direct effect op de visstand te hebben, maar vormt ook een bedreiging voor de langere termijn. Uit onderzoek van F. Mollet van IMARES komt naar voren dat door intensieve visserij in de Noordzee genetische veranderingen in vispopulaties ontstaan. Daarbij gaan vissen langzamer groeien en worden op jongere leeftijd geslachtsrijp. Volgens de onderzoeker is de kans dat een vis in de Noordzee de paarijpe leeftijd bereikt slechts 8 procent. Door eerder paarijpe te worden, vergroten de vissen als soort hun overlevingskansen.

Uitspoeling vis Afsluitdijk

Tussen 15 november 2007 en 1 juni 2009 heeft een consortium van Witteveen+Bos, VisAdvies, Manshanden en AquaTerra-KuiperBurger vismigratieonderzoek uitgevoerd bij de spuisluizen in de Afsluitdijk te Kornwerderzand. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van vangtuigen om de samenstelling van de uitgaande en intrekende visbestanden vast te stellen. Daarnaast is sonarapparatuur ingezet om de omvang van de intrekende en uitgaande visbestanden vast te stellen. Uit genoemd onderzoek komt duidelijk naar voren dat de vissen die tijdens het spuien uitspoelen niet meer terug naar binnen kunnen en dus als verloren dienen te worden beschouwd. Jaarlijks lijkt ca 10 % aan productie van zoetwatervis kleiner dan 15 cm uit te spoelen. Opmerkelijk is dat het hier dus vooral jonge vis betreft. Uitspoeling van maatse vis treedt volgens de onderzoekers nauwelijks op.

Vis wordt luxe product

Volgens de Engelse mariene bioloog Callum Roberts heeft de overbevissing van de zeeën tot gevolg dat vis binnen tien jaar onbetaalbaar zal zijn geworden. Het beeld wat hij schetst stemt inderdaad niet vrolijk; zo is de hoeveelheid vis rondom Groot-Brittannië in nog geen honderd jaar met 94 % afgenomen. Ook bekritiseert hij de nog steeds zeer hoge hoeveelheden vis en schaaldieren die als ongewenst bijvangst dood overboord worden gezet. De meeste kritiek heeft hij op het wankelmoedige visserijbeleid van de Europese politici. Het telkens weer vaststellen van quota die 25 tot 30% hoger liggen dan verantwoord, maken duidelijk dat een oplossing ver is te zoeken.

Habitatherstel nodig voor Amerikaanse reservoirs

Amerika telt duizenden kunstmatige plassen en meren groter dan 200 ha. Net als in Nederland vervullen deze wateren een belangrijke recreatieve functie, met name voor de sportvisserij. Zo blijkt uit onderzoek gepubliceerd in Fisheries – het wetenschappelijke tijdschrift van de American Fisheries Society – dat 21 miljoen Amerikaanse sportvissers afhankelijk zijn van deze meren. Tegelijkertijd wordt in dit onderzoek geconstateerd dat de visstand in deze wateren wordt bedreigd door habitatverlies, een niet optimaal peilbeheer en eutrofiëring. Een situatie vergelijkbaar met veel Nederlandse kunstmatige plassen en meren. Als oplossing wordt gepleit voor inrichtingsmaatregelen, een natuurlijker peildynamiek en het aanbrennen van kunstmatige structuren. Daarnaast benadrukken de auteurs het belang van een gezamenlijke aanpak waarbij alle stakeholders worden betrokken.

Bron: Miranda, L.E. et al. (2010). Fish Habitat Degradation in U.S. Reservoirs. Fisheries vol 35. no4.